

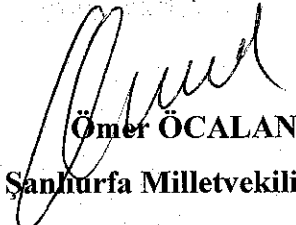

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 7083
Tarih: 16.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLER MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım politikalarının daha etkin bir şekilde yürütülmesi ve çiftçilerin etkin bir şekilde korunması amacıyla tarımsal desteklemelerin çiftçilerin geleceklerini görmeleri ve yatırımlarını güvenilir bir şekilde yapması daha etkin bir politikanın uygulanması gerekiyor. Bu bağlamda Tarım Kanununda temel bazı değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle 18/04/2006 tarih ve 5488 sayılı Tarım Kanununa ve 31/12/1960 tarih ve 193 sayılı Gelir vergisi Kanununda yapılması gereken değişiklikleri ile Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

Hemen hemen her ülkede tarım stratejik önemli nedeniyle kendi ekonomik yapısına özgü bir tarım politikası ile ülkenin olanakları ölçüsünde desteklenen bir sektördür. Bu anlamda temel amaç tarım sektöründen uygulanmakta olan politikalarda temel amaç, kaynakların etkin kullanılması, sosyal, ekolojik, örgütlü bir tarım sektörünün oluşturulmasıdır. Bununla birlikte gıda güvenliği ve gıda egemenliğinin dikkate alınarak, artan nüfusun dengeli ve yeterli beslenmesi esastır. Ancak Türkiye’de bugüne kadar uygulanan tarımsal üretim ve hayvancılıkta uygulanan politikalar ile çiftçilere verilen desteklerin hedef kitleye yeterince ve etkin yansımaması bu alanlardaki yapısal sorunları her geçen gün derinleştirmektedir.

Türkiye’de tarım sektörü, 1980’li yıllardan itibaren yapısal önlemleri içermeyen, kısa vadeli destekleme politikaları ve politik kaygılarla belirlenmektedir. Desteklemenin kapsamı ve fiyat düzeyleri, iç ve dış talepteki gelişmelerle yeterince ilişkilendirilmeyerek belirlenmektedir. Türkiye’de 1980’li yıllardan sonra neoliberal politikaların uygulanması ile başlayan değişimin gündeme gelmesi, ülkedeki iç gelişmeler ve bu dinamiklerden kaynaklanan tartışmalar kadar,

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köy İşleri	
Tarih :	20 Mayıs 2020	Esas No: 2/2889

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI	
14 Mayıs 2020	
Numara:	

TBMM GELECEK YILAK	
14 Mayıs 2020	
No:	652353
EBYS ve AKTARILMIŞTIR	

üyeyi olduğu ve birtakım taahhütler altına girdiği Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliđi gibi uluslararası kurum ve organizasyonların politikalarının etkisinin (veya baskısının) bir sonucu sermaye lehine bir politik yaklaşım benimsenmiştir. Özellikle Türkiye’de 1986 yılında başlayan özelleştirme çalışmaları 1992 yılında tarımsal kuruluşları da kapsamına almıştır. Önce TEKEL, bütünüyle özelleştirilmiş, Ardından TİGEM, TZDK, T.Süt Endüstrisi Kurumu, Yem Sanayi A.Ş (Yemsan), Et ve Balık Kurumu ve ORÜS (Orman Ürünleri Sanayi Kurumu) başta olmak üzere daha pek çok kamu kurumunun fabrika ve işletmelerinin büyük bölümü satılarak söz konusu kuruluşların işlevselliğine son verilmiştir. Piyasa fiyat desteği uygulamalarında büyük önemi ve fonksiyonu olan Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri de Dünya Bankasının telkin ve dayatmaları sonucu yürürlüğe konulan bir projeyle devre dışı bırakılmıştır.

Tarımda üretim planlamasının en önemli aracı olan desteklemelerle ilgili Tarım Bakanlığı tarafından sürekli bir etki analizi yapılmadan verilen destek, hibe ve kredilerin üretimi, ürün desenini nasıl etkilediği net olarak bilinmemekte ve yapılırsa sorunlara çözüm olamamaktadır. 2016 yılında çıkarılan Tarım Yasası’na göre Gayri Safi Milli Hasıla’nın en az yüzde 1’inin tarıma destek olarak verilmesi öngörülmesine rağmen doğrudan desteklemeler yüzde 0,5’i oranında kalmaktadır. Maalesef, desteklerin üretim maliyetleri, ürün seçimi, yatırım kararlarındaki etkilerine bakmaksızın her yıl bütçeye konulan milyarlarca lira para dağıtılıyor.

Bu konuda “2017 Türkiye Tarımsal Desteklemeler Saha Araştırması”na göre, 7 bölgede ve 75 ilde görüşülen üreticiler, tarımsal destekleri yetersiz, geç ödenmesini ve bazı ürünlerde destek verilmemesi gibi üç önemli sorunu ön plana çıkarmaktadır. Saha araştırması kapsamında görüşülen üreticilere tarımsal hibe ve desteklemeler ile ilgili yaşadıkları en önemli üç sorun sorulduğunda, yüzde 60,24’lük bir oranla miktar ve oranların yetersiz olduğu cevabı ilk sırada yer alırken, “geç ödeniyor” cevabı yüzde 29,71 ile ikinci sırada ve “bazı ürün ve uygulamalara verilmiyor” cevabı ise yüzde 24,84’lük oranla üçüncü sırada yer almaktadır.

Bununla birlikte son yıllarda Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş (DEDAŞ) ve Devlet Su İşleri (DSİ) gibi kurumlar, borçlarını ödemedikleri gerekçesiyle haksız ve hukuksuz bir şekilde çiftçinin desteklemesine bloke koymaktadır. Bu kurumlar, Danıştay 10. Dairesi’nin oy çokluğu aldığı çiftçinin desteklemelerine el konulmayacağına dair karara rağmen çiftçilerin tarımsal desteklemesini bloke uygulamaktadır.

AKP, bir yandan Kürtlerin iradesine Kayyum atarken diğer taraftan Kürtlerin ekonomik kaynaklarını sömürmekte ve çiftçinin cebindeki paraya DEDAŞ ve DSİ eliyle el koymaktadır.

Özellikle Kürtlerin yoğun yaşadığı 6 ilde ile dağıtım hizmeti veren DEDAŞ'ın bu uygulaması kayyum anlayışın çiftçilere bakan yüzünden başka bir şey değildir. Başta Şanlıurfa, Mardin olmak üzere birçok ilde yaklaşık binlerce çiftçinin en büyük sorunu haline gelen elektrik kesintilerinin ardından DEDAŞ ve DSI'nin desteklemelerine el koyması fırsatçılıktan, tefecilikten başka bir şey değildir.

Yine Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile benzer kurumlar tarafından çiftçilerimize destekleme ödemeleri yapılmaktadır. Ancak bu destekleme ödemeleri, başta Ziraat Bankası olmak üzere desteklemelerin ödendiği bankalarca tevkifat (stopaj) yapılarak ilgili banka şubesi tarafından vergi dairesi hesaplarına yatırılmaktadır.

Bununla birlikte desteklemelerin zaman aralığının üretim sürecine endeksli olmaması ve ödemelerin yıl aşırı bir şekilde ödenmesi çiftçinin öngörülebilir bir planlama yapmasının engellemektedir.

Unutulmamalıdır ki bir ülkenin gıda güvencesi, sahip olduğu petrol, doğalgaz veya değerli madenlerle ölçülemez. Eğer tohumunuza, suyunuza ve çiftçinize sahip çıkarak kendi topraklarınızda üretim yapabilirseniz gıda güvenceniz var demektir

TARIM KANUNU VE GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendi yürürlükten kaldırılmış ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu fıkranın (11) numaralı bendi kapsamında çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden, Tarım ve Orman Bakanlığı Çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olan çiftçilere yapılacak her türlü tarımsal destek vergi tevkifatından müstesnadır.”

MADDE 2- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu ödemeler, yeni ürünlerin eklenmesi ve yıllık artış oranları her yıl ocak ayında olmak üzere 5 yıllık periyotlar hâlinde belirlenir. Tarımsal üretimin desteklenmesine yönelik ödemeler, yarısı ilgili ürünün ekimini diğer yarısı ise hasat edilmesini izleyen ilk ayda; hayvancılık desteklemelerinden süt desteklemeleri her ayın son haftasında, suni tohumlama ve buzağı desteklemeleri ise her yıl mart, haziran, eylül ve aralık aylarının son haftasında ödenir.”

MADDE 3- 5488 sayılı Kanunun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tarımsal desteklemelerin finansmanı”

MADDE 21- “Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, sübvansiyon ve ayni desteklemeler hariç gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz. Söz konusu desteklemelere hiçbir koşulda bloke konulamaz ve bu desteklemelerden kesinti yapılamaz.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.